

Erik Ansvang

Khepera

- den mystiske skarabæ

VisionsNettet

www.visionsnettet.dk

Khepera

- den mystiske skarabæ

Erik Ansvang

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

KHEPERA

- den mystiske skarabæ

Af Erik Ansvang

Den mystiske skarabæ

Når man besøger Egypten, vil man overalt få tilbudt skarabæer i alle mulige størrelser, materialer og udformninger, der spænder fra enkle og primitive til kunstfærdige og raffinerede. Spørger man, hvad den gådefulde bille symboliserer, er svaret som regel, at "den bringer lykke". Det kan ikke afvises, at man måske kan føle lidt lykke ved at eje den mystiske figur, men den åndsvidenskabelige fortolkning af skarabæens symbolik er unægtelig dybere og væsentlig mere detaljeret.

Der er imidlertid et problem. Den åndsvidenskabelige forklaring forudsætter i flere tilfælde anvendelse af indforståede ord og begreber, ganske enkelt fordi der ikke findes dækkende ord i det almindelige sprog.

Fra simpelt insekt til avanceret symbolik

Den egyptiske skarabæ, som de gamle egyptere gav navnet *Khepera*, er et bemærkelsesværdigt symbol, der er sprængfyldt med mystik, symbolik og visdom. På grund af præsteskabets visdom og indsigt kunne dette symbol udvikles til esoterisk selvindsigt på grundlag af et simpelt insekt med en særpræget adfærd. Gennem skarabæens adfærd præsenteres man for disse åndsvidenskabelige principper:

- Ånden udtrykt som Solen
- Sjælen og livet efter det fysiske livs afslutning
- Personlighedens kræfter
- Khepera i makrokosmos

Solguden Khepera

Den esoteriske fortolkning af Khepera kan passende begynde i makrokosmisk målestok. Khepera er en *solgud*, men hvor befinder Khepera sig i forhold til andre egyptiske solguder? Når de gamle egyptere oplyser, at mange gudenavne i virkeligheden er mantraer eller skabende ord, skyldes det, at de symboliserer den kraft, der ligger til grund for selve skabelsen af Universet – eksempelvis livets opståen. Andre guder symboliserer processerne *efter* skabelsen – f.eks. livets bevægelse. Skarabæen og dens rullende gødningskugle, der er fyldt med æg og liv, er et symbol på livets bevægelse.

Khepera – et af solguden Ras aspekter

Khepera symboliserer solskiven i bevægelse over himlen. Khepera er imidlertid ikke identisk med Sollogos (Gud eller denne ufattelige bevidsthed, der beliver Solen, som er dette væsens fysiske legeme). Khepera er udelukkende *et aspekt* af Sollogos eller solguden Ra, for åndsvidenskabens Sollogos er identisk med de gamle egypteres Ra. I et af sine vigtigste aspekter symboliseres Ra ved skarabæen, og dermed bliver Ra til *Khepe-Ra*. Sollogos har skabt alt levende i solsystemet ud af sig selv, på samme måde som skarabæen, for den er opstået af sin egen substans. Skarabæen (som i Danmark kaldes skarnbassen) ruller en kugle af sine ekskrementer – dvs. stof, der stammer fra skarabæen selv. Den lægger sine æg (livskim) i dette stof, og det er det, egypterne hentyder til, når de siger, at det nye liv fødes ud af skarabæens eget stof. På denne måde blev skarabæen et strålende symbol på både Solen og livet, som konstant føder sig selv.

Khopru – at blive genfødt

Den vingede solskive, som de gamle egyptere kaldte Behdety, har principielt samme betydning som skarabæen, for den vingede solskive symboliserer livets uophørlige bevægelse mod det højeste åndelige niveau, der repræsenteres af Ra. Khepera stammer fra ordet "*khopru*", som betyder "*at blive*" eller "*at blive genfødt*". Navnet hentyder derfor både til menneskets reinkarnation og til dets åndelige genfødsler på stadig højere bevidsthedsplaner.

Fohat

Hvis man skal forstå hvilke kræfter, Khepera esoterisk set repræsenterer, må man have hjælp fra åndsvidenskaben. Khepera er "fohat" – men hvad er "fohat"? Af utallige kræfter, der udstråler fra Solen, kender man kun tre:

1. *Kundalini*, som kaldes "slangeilden", der er stoffets iboende energi.
2. *Prana*, som er livsenergi eller vitalitet.
3. Fohat, der er elektricitet, som kan omsættes til lys, varme, lyd, bevægelse, magnetisme osv.

I det fysiske univers er elektriciteten fohats vigtigste udtryk. Fohat – eller elektricitet omsat til magnetisme – er den kraft, der opretholder forholdet mellem bevidstheden og stoffet selv efter deres adskillelse. Fohat kaldes i sin rene, udifferentierede tilstand for "*Guds lys*".

Menneskets ånd

Spørgsmålet er nu, om disse principper kan overføres til mikrokosmisk målestok – altså til menneskets verden. Det hermetiske aksiom siger: "*Som i det store således også i det små*", og i Bibelen står der, at mennesket er skabt i Guds billede. Gud er treenig, trefoldig eller udgør en triade, og det samme gør mennesket. Mennesket er en *ånd*, det er en *sjæl*, og det har en *personlighed*. Personligheden er igen tredelt, for den består primært af mentallegemet, astrallegemet og det fysisk-æteriske legeme – eller tænkeevne, følelsesliv og evnen til at handle. Personligheden er en syntese af det fysiske, astrale og mentale legeme *plus* det inkarnerede aspekt af sjælen, som har en tilbøjelighed til at identificere sig med disse legemer, i stedet for med sjælen, som mennesket i virkeligheden er.

I den mikrokosmiske fortolkning repræsenterer skarabæen *menneskets ånd*. Menneskets ånd begynder sin eksistens som en gnist af guddommelige kræfter, som symboliseres af skarabæens æg og larver i stofkuglen. Når denne gnist af kræfter udspringer fra sit guddommelige ophav, skiller den sig ud, og er ikke længere en del af enheden. Den er nu noget selvstændigt – adskilt og isoleret fra urmaterien. Processen korresponderer med skarabæens stofkugle (det feminine princip), der er skabt af hunnen. Larven repræsenterer ånden (det maskuline princip), der bryder ud af ægget og bliver noget selvstændigt.

Møddingkuglen og de permanente atomer

Skarabæen fornyr cyklisk sin eksistens ved at lægge æg, anbringe dem i mødding-kuglen og lægge den på et solrigt sted. Æggene udklækkes som larver, og stofkuglen er larvernes føde. Efter en periode forvandler larverne sig til skarabæer. På denne måde bliver livet fornyet og mangfoldiggjort ved hjælp af Solens lys og varme. Og på samme måde manifesterer ånden sig igen og igen ved hjælp af den skabende kraft fra de permanente atomer på det mentale, astrale og fysisk-æteriske plan. Det er de permanente atomer, der tiltrækker det stof, som legemerne cyklisk skal opbygges af. Processen korresponderer til møddingkuglen. De permanente atomer tiltrækker stof til de første legemer på alle eksistensplaner. Det er *prana* eller solkraften, der er årsag til, at stoffet organiseres og samles til legemer, som ånden kan bruge. Og den gentager cyklisk disse processer. Det er det, der kaldes reinkarnation.

Legemerne "udklækkes"

Ethvert legeme "udklækkes" af fostret og bliver et legeme, der kan bruges til at bevæge sig rundt i. De permanente atomer er imidlertid ikke æg i den forstand, at legemerne *udklækkes* fra dem. Men de indeholder og udstråler de kræfter og særpræg, som er årsag til legemernes formning. Uden deres tilstedeværelse kunne menneskekroppen ikke dannes. Set ud fra dette synspunkt symboliserer de sæden eller æggene.

Bevægelsen af kuglen er udviklingsprocessen

Møddingkuglen rulles, og denne bevægelse svarer til den åndelige udviklingsproces, som holder fødsels- og dødscyklusserne i gang. Ånden er derfor kilden til hele menneskets væren. Ånden er også den kraft, som driver et menneske til at foretage alle handlinger. Derved opstår den almindelige udvikling. Skarabæen kravler langsomt fremad og symboliserer denne udviklingsproces. Ånden er også årsag til, at mennesket langt senere i sin udvikling vælger indvielsesvejen, som er dets "flugt op til himlen".

Sort, hvid og rød fase

Skarabæen er et fremragende symbol på livets processer, som har tre hovedfaser:¹

Det mindre arbejde:

I "det mindre arbejde" arbejdes der med renselse af legemerne, og med tilbagevenden til urmaterien (som egypterne kaldte *Kemit*²), der repræsenterer perioden med det oprindelige mørke, som var rent og fuldkomment, fordi det rummede kimen til al ny vækst. Fra dette mørke fødes "*den hvide sten*", der symboliserer jomfruen, som er visdommens elskerinde og brud – dvs. Guds lys eller ånd. Hun kaldes også "*den hvide dronning*".

Det større arbejde:

Her arbejdes der med opdragelse, vækst, styrkelse og forædling af "*den hvide dronning*", fordi der i denne fase kanaliseres mere og mere lys (ånd) ind i hende. Ånden befrugter sin brud med liv og lys, transfigurerer hende og løfter hende til det højeste udtryk for hengivenhed, forståelse og tjenestearbejde. I hende undfanges Guds kærlighed, visdom og kraft, som kan transmutteres til det højeste og meste åndeliggjorte – alkymisk guld. Lysets barn, som fødes af hende, bliver "*den røde sten*" i kraft af sin egen aktivitet. "*Den røde sten*" er den himmelske sjæl, der også kendes som "*den røde konge*".

¹ Peter Dawkins: *Arcadia*, p. 54-55

² Kemit, der betyder "den sorte jord", var desuden navnet på det landområde, der i dag kaldes Egypten.

Efterarbejdet:

Her arbejdes der med mangfoldiggørelse af "den røde sten". Dens størrelse, styrke og evner forøges for at kunne hjælpe åndens arbejde. Den himmelske sjæl bliver en gud for andre – en gud som hjælper, forædler, inspirerer, oplyser og leder mod fuldkommenhed. "Den røde sten" eller konge har kraft og magt til at forvandle al andet stof til guld, og kongen bruger denne kraft.

Det svarer til indvielsesfaserne:

- Forberedelse til renselse
- De mindre mysterier
- De større mysterier

Khepera illustrerer disse alkymiske faser i livets udviklingsproces:

1. Den sorte fase

Skarabæen lægger sine *sorte* æg i en stofkugle, der består af ekskrementer, som den begraver i jorden i totalt mørke. Denne fase varer en måned indtil æggene er modne.

2. Den hvide fase

Ud af æggene fødes larverne, som er *hvide*. I denne fase, som varer flere måneder, lever larverne af møddingkuglens substans. Fasen kulminerer idet larverne når puppestadiet, hvor den "mumificerede" larve arbejder med at gennemføre den kommende transformation.

3. Den røde fase

I "mumien" vågner den transformerede larve, som nu er forvandlet til en skarabæ. Dens hoved og bryst er *rødt*. Dens bug er hvid. Resten af kroppen er sort.

Adfærd og symbolik

I forbindelse med parringen ligger hanbilleren ovenpå hunbilleren. Symbolsk repræsenterer det, at ånden er over sjælen. Cyklisk skal hanbilleren ligge ovenpå hunbilleren for at skabe, og på samme måde er ånden overordnet sjælen for at kunne skabe det nye individ, som er det indviede menneske.

Efterhånden som evolutionen skrider frem, udvikler larven sig til et insekt med: Vinger, en beskyttende skal, fire ben samt evnen og kraften til at flyve.

Vingerne – buddhi-manas eller sjælen

Vingerne under skallen giver skarabæen mulighed for at flyve. I én forstand er de "vinger", som ånden bevæger sig rundt på, identisk med buddhi-manas, og den hårde beskyttende skal er sjælslegemet eller kausallegemet.

Men de egyptiske præster fortalte også, at *solopgangen* kan sammenlignes med skarabæen, som spreder sine vinger ud, og når den igen folder vingerne sammen under sit skjold ved solnedgang, bliver det nat. Den kendsgerning, at dens smukke, gennemsigtige vinger var skjult under dens strålende skjold, symboliserer menneskets sjæl, der er skjult bag legemernes hårde skal.

Fire ben – personlighedens fire legemer

Skarabæen har ligesom næsten alle andre insekter seks ben. Når de gamle egyptere talte om skarabæens *fire* ben, skyldes det, at det ene benpar var beskæftiget med at holde møddingkuglen. De fire øvrige ben svarer til personlighedens fire legemer: Kausallegemet, mentallegemet, astrallegemet og det fysisk-æteriske legeme, som er åndens redskaber i den fysiske verden.

Logos for Universet

Evnen og kraften til at flyve, symboliserer evnen og kraften til at bevæge sig *overfysisk*. Alt stammer fra ånden. Alt gøres på grund af åndens kraft. Enhver evne ligger i ånden, som er *Khepera i mennesket*. Vingerne er kraften til at løfte sig op ved egen kraft – ikke i det fysiske men *over* det fysiske. Vingerne er symbolet på evnen til at flyve eller til at bevæge sig frit på de indre bevidsthedsplaner.

Den fysiske og åndelige Sol var for egypterne *Faderen over alle guder* – den allerhøjeste skabende guddom, den ene kilde for alt lys og liv, Logos for Universet. I solskiven "boede" skarabæen Khepera. Skarabæen, som ruller sine æg foran sig, repræsenterer den skabende kraft, der indleder og holder de cykliske evigt tilbagevendende skabende impulser i bevægelse.

Det er den dybere esoteriske betydning af Khepera – den mystiske skarabæ.

VisionsNettet

www.visionsnettet.dk